

עם השנתון

בשנתון הנוכחי אנו ממשיכים לארח כותבים גם מחוץ לכתלי המכללה. אנו מודים להם ולכותבים שמתוכנו. ושוב, עקב היותנו מכללה רב-תחומית – מקיפים המאמרים בשנתון תחומי דעת מגוונים:

ד"ר נסים אליקים מדגים גישה פרשנית פשטנית למקרא בפירוש הנצי"ב מוולוז'ין, כשהוא מתעכב על מילים, המתבארות על יסוד האטימולוגיה שלהן.

ד"ר ניסן אררט מציע להבין את ספר **איוב כדרמה** סטירית (**ש'מוצגת'** בשש מערכות). על יסוד מאפייני הדרמה הסטירית – ניתן יהיה לבאר את שמוצפן במסכת האירועים המתמיהים שבספר איוב (בזיקתם לאיוב, לאלהים וכן לשטן), ואפשר יהיה לחשוף את פשר הנאומים הנשמעים כמבולבלים.

ד"ר טליה הורוביץ מציגה פרשנויות מגוונות להבנת ישעיה י"א, 6-9 על-פי הכותרות: הפרשנות הראליסטית והפרשנות הסמלנית. דעתה נוטה לאחרונה. בחלק העיקרי של המאמר היא מסמיכה שני תחומי דעת – המקרא והספרות, כשהיא חושפת את עמדות הכותבים על ציר הראליה והסמל ומוצאת נטייה ברורה לציר הסמלני.

ד"ר ירמיהו מלחי ממשיך ומראה במחקרו הנוכחי – נוסח רש"י למסכת – מכות, כי בכתבי-היד (וביחוד – בכת"י פרמה) נשתמרו נוסחאות מקוריות, שנשתבשו בדפוסים שבידינו.

ד"ר יהושפט נבו דן במאמר הנוכחי ברעיונות אחדים, שנתחדשו בדורות הראשונים של החסידות: מנהיגות 'הצדיק' כנגד הסתאבות מנהיגות הקהילה – 'דבקותו' והתמודדותו עם 'מחשבות זרות'; דרכה של החסידות ממשיחיות לאומית – אל גאולת הפרט, ולבסוף – מעמדה השמימי-רוחני של ארץ ישראל, ולא דווקא בזיקה לגאולה המשיחית.

פרופ' מנחם קלנר מבקש, במאמרו לבאר, כיצד קושר הרמב"ם את נושא אהבת ד' עם עבודתו. לדעתו, אהבת ד' אינה מתבטאת בידיעתו בלבד (חיי עיון), אלא דווקא בעבודתו (בחיי המעשה

הראויים). ב"עבודה שבלב" (כתפילה, ככרכות וכתלמוד תורה) – בתור מכשיר – נוצרת עבודת-ד', שמקנה לאדם גם דעות ראויות. העבודה במקדש (הקרבות) אינה מובאת ב"ספר אהבה", משום שהיא נתפשת על ידי הרמב"ם כ'וויתור אלוהי', המתייחס למצב של בדיעבד.

ד"ר אסתר אזולאי עושה שימוש בעיון האינטרטקסטואלי (יחסי גומלין בין יצירות ספרותיות מתקופות שונות) – כדי לנסוך אור על דרך עיצוב גיבורי ספרו של עמוס עוז "קופסה שחורה". היא מצביעה במיוחד על זיקה משמעותית לשירת אלתרמן ולמרחב הספרות המקראית.

ד"ר טליה הורוביץ במאמר נוסף – תחת רושם מותה של נעמי שמר – בודקת את הדרכים בהם נזקקת המשוררת לדמויות המקראיות וללשון המקרא. לדעתה, נעמי שמר מנצלת את "חירות הפייטן" עד תום: פעמים שהיא מאמצת את משמעם של הדברים – באופן מלא או חלקי – ופעמים שהיא אף חותרת תחתיהם.

ד"ר אריאלה קרסני בודקת את מרכיבי "המעשיות" (כיפה אדומה, שלגיה וכן היפהפיה הנרדמת), המקובלות בעולמם של הילדים בתרבות המערב – מבחינת השפעתם על יצירת התפיסה הסטראוטיפית של האשה והגבר בחברה המודרנית.

ד"ר ויקטור אוקסמן וד"ר לאה אוקסמן מציעים – בשיטת הגזירה של צורות לחלקים והרכבת צורות – להידרש, בבית הספר, לאחד המשפטים המרכזיים בנושא זה: משפט בולאי-גרווין.

ד"ר מיכאל גורודצקי מציע, במאמרו, דוגמה ל"שיתוף פעולה" ול"עזרה הדדית" בין חדו"א לבין אלגברה. מוצעת נוסחה פשוטה לחישובים אינטגרליים.

במאמר של ד"ר רחל מוגילבסקי וד"ר משה סטופל – הובאו בעיות, שפתרון הוצג על דרך השימוש במשפטי תלמי, ברייט-שניידר והמשפט על הישר, המחבר את נקודת החיתוך של המשכי שוקי הטרפז עם נקודת החיתוך של אלכסוני הטרפז. זאת – תוך השוואה עם דרכים אחרות.

ד"ר משה סטופל וד"ר שלמה חריר טוענים, שניתן לפתור משימות שונות במספרים טבעיים – על סמך כללי חילוק פשוטים ואלגברה יסודית. להדגמת הדברים מובאות 26 משימות מגוונות.

שנתון "πee" – תשס"ה כרך י'

במאמרו הראשון מצביע פרופ' מיכאל מור על כוחו המסתורי והמיתי של המספר 40 בתרבויות העמים הקדומים ובתרבות עמנו ועל השפעתו הלא-מודעת על החברה ועל הספרות בימינו.

במאמרו השני דן פרופ' מיכאל מור במושג "תרופה קטלנית", דהיינו: מעשה האמור להועיל, ובהיפוך מביא לאסון. (מעין: בור כרה ויחפרהו, ויפל בשחת יפעל – תהלים ז', טז). הדיון פותח במקרים מוחשיים; מתרחב, מטפורית, למקרים פיזיים וחברתיים ומסיים במקרים של היפוכי תפקיד. המאמר מסתיים בציטוט מן הרמב"ם (מו"נ, ג' יב): המין השלישי של הרעות הוא מה שפוגע באדם מבינינו בשל מעשה של עצמו.

בלה-רות סמואל-טננהולץ חושפת במאמרה את שהצפין, לדעתה, הסופר ארתור מילר בספרו "כולם היו בניי": אף שבקריאה ראשונה אין כל זיקה בין הסיפור האמריקני ובין ההיסטוריה של העם היהודי, הרי קריאה מודרכת מגלה זיקה למאורעות השואה, ובעקבותיהם – למשפטי נירנברג.

מעשה פרי עמל הכותבים לפניכם – לעיונכם ולהערכתכם.

העורך

שנתון "אע" – תשס"ה כרך י'